

Čj. 50520/2023-UVCR

Zápis ze zasedání Výboru pro institucionální zabezpečení rovnosti žen a mužů konaného dne 5. prosince 2023

Místo a čas schůze: Impact Hub a online platforma Webex Meetings (9:30 - 12:00)

Přítomné členky a členové:

	Jméno	Organizace
1.	Andreska Zuzana	NKC-Gender a věda
2.	Havlíková Petra (<i>on-line</i>)	NESEHNUTÍ
3.	Jonáková Johana	Gender Studies
4.	Maufras Černohorská Vanda (předsedkyně)	Genderová expertní komora
5.	O'Sullivan Míla (<i>on-line</i>)	Ústav pro mezinárodní otázky
6.	Pavlík Petr (místopředseda)	Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy
7.	Smetáčková Irena	Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy
8.	Šeredová Purschová Adéla (místopředsedkyně)	MPSV
9.	Šprincová Veronika	Fórum 50%
10.	Uhlířová Zdeňka (<i>online</i>)	Ministerstvo financí

Omluveny/i:

	Jméno	Organizace
1.	Ferrarová Eva	nezávislá odbornice
2.	Pavlas Tomáš	Otevřená společnost
3.	Simerská Lenka	MPSV
4.	Stelzerová Hana	Česká ženská lobby
5.	Vladyková Radka	Svaz měst a obcí

Hostky:

	Jméno	Organizace
1.	Bednářová Blanka (<i>on-line</i>)	Ministerstvo dopravy
2.	Hartinger Barbara	Ministerstvo dopravy
3.	Jungwirth Březovská Romana (<i>on-line</i>)	Asociace pro mezinárodní otázky - Klimatým
4.	Šimková Jana	Ministerstvo průmyslu a obchodu
5.	Škabraha Dokupilová Maggie (<i>on-line</i>)	Ministerstvo životního prostředí

Sekretariát Výboru pro institucionální zabezpečení rovnosti žen a mužů (dále jako „Odbor“): Veronika Fajmonová, Markéta Gregorová, Katarína Palčová, Radan Šafařík, Monika Šamová, Karolína Vernerová

Z celkového počtu 15 členek a členů Výboru pro institucionální zabezpečení rovnosti žen a mužů (dále jako „Výbor“) bylo přítomno 10 osob s hlasovacím právem, Výbor tedy byl usnášeníschopný.

Ad bod 1 – Úvod a schválení programu

Předsedkyně Výboru, V. Maufras Černohorská, přivítala všechny přítomné členky a členy. Předala slovo R. Šafaříkovi, který omluvil zmocněnkyni vlády pro lidská práva Kláru Šimáčkovou Laurenčíkovou z jednání Výboru. Nově byla uvedena do funkce předsedkyně dosavadní členka Výboru Vanda Maufras Černohorská, která nahradila Irenu Smetáčkovou, jež zůstává členkou Výboru. Následně V. Maufras Černohorská představila níže uvedenou podobu návrhu programu:

1.	Úvod a schválení programu	V. M. Černohorská, M. Gregorová
2.	Informace z jednání Rady, o plnění úkolů z předchozího jednání Výboru a o činnosti Odboru rovnosti žen a mužů	M. Šamová
3.	Aktualizace Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030 – kapitola Instituce - informační bod s diskuzí	M. Gregorová, K. Palčová
4.	Výsledky Gender Equality Index 2023 – Tematické zaměření na Zelenou dohodu pro Evropu - informační bod s diskuzí	M. Gregorová, M. Š. Dokupilová (MŽP), J. Šimková (MPO), B. Hartinger (MD), R. J. Březovská (AMO Klimatým)
5.	Rozbor dotačního programu „Podpora veřejně prospěšných aktivit v oblasti rovnosti žen a mužů“ v letech 2015 až 2022 - informační bod s diskuzí	K. Vernerová
6.	Různé - Národní kvalifikační rámec (MŠMT, NPI) - revize rámcových vzdělávacích programů (MŠMT, NPI)	M. Gregorová, členky a členové Výboru

V průběhu projednávání tohoto bodu byl počet přítomných členek a členů Výboru 10. O návrhu programu proběhlo hlasování: 10 pro, 0 proti, 0 se zdržel/a. Návrh byl přijat.

Ad bod 2 - Informace z jednání Rady, o plnění úkolů z předchozího jednání Výboru a o činnosti Odboru rovnosti žen a mužů

V. Maufras Černohorská předala slovo M. Šamové, která informovala o přijetí usnesení Rady vlády pro rovnost žen a mužů (dále jako „Rada“) k publikaci dat členěných podle pohlaví ze strany Českého statistického úřadu (ČSÚ), k alokaci dotačních programů na podporu rovnosti žen a mužů v souvislosti s konsolidací státního rozpočtu, k podpoře diverzity v rámci služebních úřadů a ke transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU.

Zástupce ČSÚ na jednání Rady sdělil, že od příštího roku již nebude vydávána ročenka Zaostřeno na ženy a muže, nicméně na webových stránkách ČSÚ bude tématu rovnosti žen a mužů věnována uživatelsky přívětivá sekce. Co se týče sběru dat členěných podle pohlaví, pak ujistil, že toto bude nadále zjišťováno, nicméně ČSÚ z důvodu nedostatečných kapacit nemůže tato data analyzovat. 15. prosince 2023 proběhne jednání s vedením ČSÚ svolané zmocněnkyní vlády pro lidská práva na základě jednání Rady. Členstvu Výboru bude zaslána pozvánka na toto setkání.

Poskytla aktuální informace o stavu přípravy transpozičního balíku *směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2381 ze dne 23. listopadu 2022 o zlepšení genderové vyváženosti mezi členy orgánů kotovaných společností a o souvisejících opatřeních* (dále jako „Směrnice o zlepšení genderové vyváženosti“). Došlo ke změně předkladatele tohoto předpisu, na místo předsedy vlády jím bude ministr pro evropské záležitosti společně se zmocněnkyní vlády pro lidská práva jako spolupředklatatelkou. Před vložením materiálu do meziresortního připomínkového řízení v lednu bude nutné jej MPŘ je nutné jej nechat schválit též ministrem financí.

V rámci diskuze vystoupila I. Smetáčková, která navrhla, aby se členstvo Výboru vyjádřilo k tomu, zda přijmout usnesení týkající se absentujícího začlenění hlediska rovnosti žen a mužů do konsolidačního balíčku. Považovala tento krok za žádoucí. V. Šprincová podpořila návrh s tím, že nerovnosti ve společnosti zpomalují pozitivní vývoj ekonomiky a že by vláda měla při úsporách volit strategičtější přístup zohledňující dopady na rovnost žen a mužů. Navrhla, aby byla vláda formou usnesení Výboru vyzvána k doložení, jak byly při přijímání konsolidačního balíčku zohledněny jeho dopady na rovnost žen a mužů. A. Šeredová Purschová uvedla, že při argumentaci uvedené v odůvodnění usnesení je třeba vycházet z dat a analýz. P. Pavlík se přiklonil k tomu, aby Výbor upozornil na to, že vláda nesplnila své povinnosti, co do zhodnocení dopadů regulace na rovnost žen a mužů. Členstvo se shodlo, že existuje dostatek dokumentů, z nichž vyplývá povinnost či doporučení provést *gender impact assessment* (zhodnocení dopadů regulace na rovnost žen a mužů, GIA).

Z. Andreska upozornila, že Národní ekonomická ráda vlády (dále jako „NERV“) vytváří doporučení vládě k návrhu konsolidačního balíčku, v němž konstatuje silný genderový rozměr v rámci dopadů tohoto balíčku. R. Šafařík považoval spolupráci Výboru s NERV za vhodnou cestu, jak navázat na již existující platformu generující doporučení směrem k vládě. Usnesení by z jeho pohledu mělo směřovat k řešení dopadů jednoho či pár opatření z konsolidačního balíčku s nejzásadnějším dopadem na rovnost žen a mužů.

V. Maufras Černohorská shrnula, že na další jednání Výboru bude přizván expert či expertka na dopady konsolidačního balíčku na rovnost žen a mužů. Zároveň bude diskutováno začlenění tohoto tématu do plánu práce Výboru na příští rok tak, aby se jím Výbor zabýval na systematické úrovni.

Ad bod 3 - Aktualizace Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030 – kapitola Instituce

V. Maufras Černohorská předala slovo M. Gregorové, která shrnula postup aktualizace Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030 (dále jen „Strategie 2021+“) dle harmonogramu. Členstvu byla v předstihu před jednáním zaslána upravená úkolová část kapitoly Instituce obsahující zapracování připomínek členstva Výboru k původní verzi.

M. Gregorová představila novou strukturu kapitoly, která se nově skládá ze čtyř strategických cílů. Zastavila se u návrhu opatření 1.1.3 „**Podepsat memoranda o dlouhodobé spolupráci se střešními organizacemi a neziskovými organizacemi.**“ Toto opatření bylo začleněno do aktualizované kapitoly na základě vstupů z kulatého stolu s cílem zviditelnit roli neziskového sektoru jako důležitého partnera státní správy v podpoře vyrovnávání rozdílů mezi ženami a muži.

P. Pavlík nepovažoval opatření za praktické, neboť směřuje pouze do symbolické a deklarativní roviny a nepřináší žádné rozšíření možností spolupráce neziskového sektoru se státní správou. V. Šprincová vnímala za důležité potvrzení spolupráce státní správy a neziskového sektoru, byť na symbolické rovině. V. Maufras Černohorská souhlasila s V. Šprincovou a uvedla, že neziskový sektor významně napomáhá implementaci Strategie 2021+. Připomněla, že neziskové organizace a střešní organizace postrádají dostatečné finanční zdroje pro tuto implementaci.

Dalším z navrhovaných opatření je 1.3.4 „**Realizovat analýzu a revizi dotačního programu ÚV ČR.**“ Z. Andreska se dotázala, co bude cílem analýzy a jak bude proces revize probíhat. K. Palčová odpověděla, že proběhne analýza textu výzvy, nastavených hodnotících kritérií. Samotná evaluace dotačních řízení mezi roky 2019 až 2022 společně s revizí proběhne v příštím roce.

K. Palčová upozornila na přesun specifického cíle 2.3 „**Zvýšení kapacit státních orgánů efektivně řešit nežádoucí jevy ve služebních a pracovních kolektivech**“ z kapitoly Bezpečí do kapitoly Instituce vzhledem k vhodnému zahrnutí pod strategický cíl „Posílení kapacit státní správy a samosprávy v oblasti rovnosti žen a mužů“. R. Šafařík připomenul, že v rámci každého služebního úřadu je zřízena pozice prošetřovatele/prošetřovatelky, jejímž primárním cílem je monitorovat porušení všech právních předpisů v rámci úřadu. Jednou z agend je také potírání sexuálního obtěžování a řešení nerovného zacházení. Uvedl, že nemáme dostatek informací pro to, abychom dokázali zhodnotit, zda jsou prošetřovatelé/prošetřovatelky citliví k řešení případů sexuálního obtěžování a zda jsou proškoleni v této oblasti.

Zároveň informoval o **aktualizovaném etickém kodexu státních zaměstnanců**, jenž vstupuje v účinnost 1. ledna 2024.¹ V tomto obecně formulovaném služebním předpise není zmíněna prevence a potírání sexuálního obtěžování ani zákaz diskriminace. Za vhodný krok směrem k informování Výboru o monitorování naplňování etického kodexu považoval pozvání zástupce či zástupkyně sekce státní služby z Ministerstva vnitra (MV) na příští jednání Výboru. Cílem tohoto bodu na programu jednání by bylo mimo jiné zjistit, jak v praxi probíhá podpora služebních úřadů ve vztahu k naplňování etického kodexu, jaké jsou představy o fungování role prošetřovatele/prošetřovatelky či zda je prostor pro explicitní rozšíření agendy této pozice o nerovné zacházení apod.

Z. Andreska doplnila, že v odůvodnění etického kodexu je zmíněna diskriminace, pod níž spadá též sexuální obtěžování. Sdílela pochyby o tom, zda jsou prošetřovatelé/prošetřovatelky vhodnou platformou pro zajištění prevence a potírání sexuálního obtěžování ve služebních orgánech z důvodu nedostatku kompetencí. J. Jonáková považovala za nutné, aby se Výbor k absenci explicitního zakotvení prevence sexuálního obtěžování a zákazu diskriminace v tomto předpise vyjádřil formou usnesení. P. Pavlík podotkl, že služební orgány zaostávají za vysokými školami (VŠ), kde v posledních letech vznikly pozice ombudsosob majících za úkol zajišťovat bezpečné a inkluzivní prostředí pro všechny studující a pracující na VŠ.

¹ Blíže viz: [Nový etický kodex státních zaměstnanců - Státní služba \(mvcr.cz\)](https://www.mvcr.cz)

Za potřebný první krok předtím, než proběhne jednání s MV, považoval stručný monitoring toho, jak velkou část agendy prošetřovatelů/prošetřovatelek tvoří řešení nerovného zacházení či sexuálního obtěžování. V. Valková upozornila, že přístup služebních orgánů k těmto nežádoucím jevům není jednotný a že je z jejího pohledu třeba zajistit, aby pozici zastával jak muž, tak žena z důvodu navození důvěryhodného vztahu s obětí. R. Šafařík shrnul, že Odbor do příštího jednání Výboru připraví stručný dotazník pro prošetřovatele/prošetřovatelky a zajistí účast odpovědného zástupce či zástupkyně MV na jednání Výboru.

K. Palčová přesunula pozornost členstva k opatření 3.2.6 „**Důsledně uplatňovat hledisko rovnosti žen a mužů na všech úrovních implementace OP**“ s cílem zjistit, zda považují za vhodné, aby ve Strategii 2021+ bylo uvedena povinnost vyplývající ze směrnice týkající se operačních programů a gender mainstreamingu. P. Pavlík odpověděl, že toto opatření považuje za nadbytečné. V. M. Černohorská nesouhlasila, neboť gender mainstreaming v OP není naplňován. A. Š. Purschová uvedla, že Úřad vlády (dále jako „ÚV“) by jako gestor tohoto horizontálního principu měl mít aktivnější roli v metodické podpoře rezortů v této oblasti. Dle své zkušenosti je horizontální princip genderové rovnosti aplikován pouze formálně, proto je třeba, aby ÚV důsledněji podporoval dodržování tohoto principu.

V. Fajmonová informovala, že tvorbu metodického pokynu s konkrétními příklady v jednotlivých oblastech výzev v příštím roce v rámci Odboru zajišťuje. V současnosti již proběhlo školení hodnotitelů/hodnotitelek, většina výzev je již připravených, a proto má Odbor omezené možnosti ovlivnit aktuální kolo výzev. Prostor pro spolupráci s resorty spatřovala v přípravě genderových analýz výzev a evaluaci programů jako vstupů do dalšího období. Odbor se setkal se zástupci a zástupkyněmi MŠMT a plánuje další bilaterální schůzky s resorty s cílem zjistit, v čem konkrétně by potřebovaly ze strany Odboru podpořit. Odbor se též účastní jednání monitorovacích výborů, kde má možnost uplatnit připomínky ke vznikajícím materiálům. I. Smetáčková navrhla, aby se opatření zaměřilo na školení členstva monitorovacího výboru a všech, kteří se podílejí na vypisování výzev, o tomto horizontálním principu. K. Palčová shrnula, že opatření bude zrušeno.

M. Gregorová poděkovala za zpětnou vazbu k představeným změnám v kapitole Instituce a připomněla možnost dodatečně zaslat podněty ke změnám opatření v písemné podobě.

Ad bod 4 - Výsledky Gender Equality Index 2023 – Tematické zaměření na Zelenou dohodu pro Evropu

V. Maufras Černohorská předala slovo M. Gregorové, která představila v říjnu zveřejněný Index genderové rovnosti se zaměřením na spravedlivou transformaci v rámci Zelené dohody pro Evropu. Shrнула výsledky pro Česko v oblastech energetiky a dopravy, připomněla cíle a východiska Zelené dohody pro Evropu a zdůraznila hledisko rovnosti žen a mužů v oblasti zelené transformace.²

Následně předala slovo R. Jungwirth Březovské, která se jako členka české delegace zúčastnila konference smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (dále jako „Úmluva“) v Dubaji. Informovala, že téma genderu a klimatické změny tvoří vyjednávací bod v rámci Úmluvy, přičemž se nejedná o nové téma řešené na této platformě. Smluvní státy se shodují na tom, že plná, smysluplná a rovnocenná účast a vedoucí role žen ve všech aspektech Úmluvy a v procesech a politikách týkajících se klimatu na národní a místní úrovni jsou zásadní pro dosažení dlouhodobých cílů v oblasti klimatu a že je potřeba v této oblasti

² Blíže viz příloha č. 1: prezentace k tomuto bodu programu

dále postoupit dopředu. Dále zmínila dvě nově vznikající platformy spolupráce, a to Partnerství pro spravedlivou transformaci a klimatickou akci zohledňující rovnost pohlaví³ a Neformální iniciativu She changes Climate.⁴ Na závěr upozornila na rozdíly v zastoupení žen a mužů na klimatických vyjednáváních. Pouze 15 ze 133 světových lídrů a lídryň účastnících se konference v Dubaji jsou ženy. Ženy jsou zároveň podprezentovány v sektoru energetiky, tvoří pouze 22% pracujících, v oblasti obnovitelných zdrojů činí podíl zaměstnaných žen 32%.

M. Gregorová předala slovo M. Škabraha Dokupilové, ředitelce odboru financování dekarbonizace ekonomiky z Ministerstva životního prostředí (dále jako „MŽP“), která informovala o tom, jaké materiály týkající se oblasti zelené transformace nyní připravují a jak v nich bude zohledněno hledisko rovnosti žen a mužů. Upozornila, že příští rok bude přijímán Sociální klimatický plán na národní úrovni. Povinnost přijetí tohoto plánu plyne z evropského práva, přičemž je v rámci opatření třeba zohledňovat hledisko rovnosti žen a mužů. Opatření budou financována Sociálním klimatickým fondem sloužícím k podpoře spravedlivé transformace v členských státech. Do tohoto plánu budou začleněny jak investiční projekty, tak projekty mířící na venkov i zranitelné domácnosti.

Resort se zabývá oblastí energetické chudoby, pro snižování energetické náročnosti budov je k dispozici program Nová zelená úsporám. Nově je nastaven také program Nová zelená úsporám light specificky zacílena na nízkopříjmové domácnosti. Pro co nejučinnější adresování nerovností mezi ženami a muži v oblasti energetiky a dopravy však chybí analytická data. V současnosti na MŽP diskutují způsoby překonání této překážky pro gender mainstreaming v oblasti zelené transformace. Z jejího pohledu není hledisko rovnosti žen a mužů dostatečně zohledněno v rámci Vnitrostátního klimaticko-energetického plánu.

P. Pavlík upozornil na riziko toho, že ženy profitují z opatření primárně cílících na jinou skupinu obyvatel spojující jiný znak než pohlaví (např. výše příjmů). Tato opatření pak nelze prezentovat jako specificky adresující nerovnosti mezi ženami a muži. M. Š. Dokupilová popsala bariéry pro zajištění podpory žen-nájemnic, které jsou ohrožené energetickou chudobou, neboť podpora je vázána na vlastnictví nemovitosti, nicméně o těchto překážkách se již v rámci resortu diskutuje.

Poté vystoupila J. Šimková z Odboru strategie a mezinárodní spolupráce v energetice Ministerstva průmyslu a obchodu (dále jako „MPO“). Informovala, že MPO uzavřelo memoranda o spolupráci ve výzkumu a vývoji s několika státy, v rámci nichž je podporováno též zapojení žen-vědkyň a výzkumníc. MPO je povinno předložit do poloviny příštího roku Evropské komisi Vnitrostátní klimaticko-energetický plán, který navazuje na Státní energetickou koncepci. V rámci konferencí a jiných akcí organizovaných MPO probíhají též síťovací akce pro ženy z národních a evropských institucí v oblasti energetiky.

Následně bylo předáno slovo B. Hartinger z oddělení koordinace záležitostí EU, Odbor zahraničních vztahů a EU Ministerstva dopravy. Upozornila, že aktuálně se v rámci resortu připravují dopravní sektorové strategie pro období 2024-2033. Jedním z východisek těchto strategií je též zajištění rovných příležitostí. Resort se zabývá v rámci resortní Strategie rovnosti žen a mužů též tématem bezpečí v dopravních prostředcích, kde jsou ženy více ohroženy obtěžováním a jinými formami nežádoucího chování, a bouráním genderových stereotypů v oblasti dopravy. Poznamenala, že opatření z balíčku Fit for 55 postrádají zhodnocení dopadů na rovnost žen a mužů.

³ Blíže viz: [COP28 UAE - United Nations Climate Change Conference](#)

⁴ Blíže viz: [Take Action — SHE Changes Climate](#)

V rámci diskuze vystoupila V. Šprincová, která navrhla, aby mezi členstvo Rady byla nově nominována expertka či expert na gender a klimatickou změnu. A. Šeredová Purchová připomněla, že téma ochrany životního prostředí a přírodních zdrojů a práv zranitelných skupin společnosti spolu historicky úzce souvisí již od dob průmyslové revoluce.

V. Maufras Černohorská shrnula, že představené téma je začátek dlouhodobějšího zaměření v rámci agendy pracovních orgánů Rady a že se nyní bude hledat cesta, jakým způsobem toto téma vhodně začlenit do stávajících platforem spolupráce mezi neziskovým, státním a akademickým sektorem.

Ad bod 5 - Rozbor dotačního programu „Podpora veřejně prospěšných aktivit v oblasti rovnosti žen a mužů“ v letech 2015 až 2022

Pátý bod v programu jednání z časových důvodů nebyl diskutován. Členkám byl zaslán písemný rozbor dotačního programu „Podpora veřejně prospěšných aktivit v oblasti rovnosti žen a mužů“ v letech 2015 až 2022 zpracovaný Odborem jako podklad. Tento bod bude zařazen na příští jednání Výboru.

Ad bod 6 – Různé

L. Viktorinová navrhla, zda by mohlo být začleněno jako samostatné téma na příštím jednání Výboru začlenění kvalifikace genderový expert/ka do Národního kvalifikačního rámce.

V. Maufras Černohorská poděkovala všem přítomným a uvedla, že příští jednání Výboru proběhne ve středu 20. března od 9:30 do 12:30 v budově Strakovy akademie.

Jednání bylo ukončeno ve 12:10 hodin.

Úkoly vzešlé z jednání Výboru:

- 1) Zahrnout do programu příštího jednání Výboru bod týkající se mechanismů nahlašování nevhodného chování ve služebním orgánu ve spolupráci s Ministerstvem vnitra a příprava dotazníku pro prošetřovatele/prošetřovatelky
Zodpovídá: Odbor
Termín: příští jednání
- 2) Distribuovat mezi členstvo pozvánku na jednání s ČSÚ ke sběru a publikaci dat členěných dle pohlaví
Zodpovídá: Odbor
Termín: co nejdříve
- 3) Pozvat na příští jednání Výboru expertku či experta na dopady konsolidačního balíčku na rovnost žen a mužů a zahrnout bod týkající se tohoto tématu do programu tohoto jednání
Zodpovídá: Odbor
Termín: příští jednání

- 4) Diskutovat vhodnou formu začlenění tématu rovnosti žen a mužů v oblastech zelené transformace v rámci poradních orgánů vlády

Zodpovídá: Odbor

Termín: do března 2024

V Praze dne 13. 12. 2023

Zapsala: M. Gregorová (sekretariát Výboru)

Schválila: V. Maufraš Černohorská (předsedkyně Výboru)